

Leto VII.

V Ljubljani, 20. maja 1911.

Štev. 5.

Ženske in volilna pravica.

Odkar se omikane in delavne ženske zavedajo svoje važnosti v državi, se boré za enakopravnost z moškimi. Za politično enakopravnost pa se boré ženske že blizu dvesto let. V dobi francoske revolucije, dne 20. listopada 1793 je bilo v Franciji sprejeto načelo: »Ako ima ženska pravico stopiti na morišče pod žiljotino, se ji mora priznati tudi pravico stopiti na tribino (govorniški oder v parlamentu)«. Torej že stoletja se priznava ženskam, da so polnopravne državljanke, toda do danes ženske vendarle pri nas v resnici še nimajo pravice, da bi smele same osebno voliti in biti voljene. Po mnogih drugih državah so ženske že poslanke v raznih zbornicah ter so občinske svetovalke in županje velikih občin in mest, toda v naši ljubi Avstriji o ženskih pravicah nočejo še slišati.

L. 1906. je naročil avstrijski državni zbor naši vladi, naj ukrene vse, da dobé ženske volilno pravico. Ženske so pričakovale, da dovede »prvi ljudski parlament«, ki je bil izvoljen prvič na podlagi splošne in enake (moške) volilne pravice, zahtevo vesoljnega izobraženega avstrijskega ženstva hitro do cilja. A zdaj smo že sredi l. 1911, toda o ženski volilni pravici se v »ljudskem parlamentu« sploh ne govori, dasi imajo skoraj vse politične stranke v programu tudi žensko volilno pravico; vlada pa »nima časa«, da bi se bavila z ženskami! Reči moremo torej, da imajo vse stranke na svojih programih žensko volilno pravico

**Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinja' zastoni,
naj pošlje svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani.**

le zaradi lepšega in samo da se delajo napredne, kar pa v resnici niso. Kakšna politična laž je danes splošna in enaka volilna pravica v naši Avstriji, ko so milijoni delavnih in davke plačujočih žensk brez volilne pravice! V Avstriji je več kot polovica prebivalstva ženskega spola in ta ogromna večina je brez pravic! Danes nimajo pravico voliti ali voljeni biti ljudje pod kuratelo, berači, tatovi, goljufi, podvodniki, blazniki, kaznovani nepoboljšljivi pijanci in — me ženske. Torej nas imajo za enakopravne ali enakobrezpravne v isti vrsti z zločinci, berači, alkoholiki in norci! Tako spoštujejo moški nas ženske, ki smo posestnice, delavke, matere, trgovke, obrtnice, tovarnarice, uradnice, učiteljice, umetnice! Med ljudsko sodrgo brez vrednosti, brez räsodnosti in brez pravic so pahnili tudi nas, ženske! V družbi barab, lumpov, bebccev in kaznjencev smo menda enake me ženske! A še čudimo se ne preveč, da se z nami postopa tako, ker je še na tisoče žensk, ki so s tem ravnanjem čisto zadovoljne, ki jih ni nič sram, da se postopa ž njimi, kakor se postopa le še z lopovi, z norci in žganjarji; na tisoče je še med nami žensk, ki ne čutijo v tem nobenega ponižanja in žaljenja ter se zato za svojo volilno pravico sploh nič ne brigajo.

Te ženske so nam, izobraženim in na svoje delo ter na svojo državljansko ceno ponosnim ženskam, v največjo sramoto in v največjo škodo. Podučujmo jih in odpirajmo jim popolnoma slepe oči!

Zakaj pa naj zahteva vsaka ženska zase osobno aktivno in pasivno volilno pravico? Zakaj moramo zahtevati, da smemo ženske javno osebno voliti in biti izvoljene v vse zbornice, občinske zastope in v odbore vseh društev?

Zato, ker je ženska državljanka kakor moški; ker mora ženska vršiti vse ukaze postav in je ravno tako kaznovana kakor moški, ako se proti zakonom pregreši; zato ker mora ženska plačevati osobni ali obrtni davek ter vse doklade, kakor moški; zato ker ženska ni sužnja, ampak svoboden človek, ki zna sama misliti in delati ter sama odločati; zato ker morejo ženske povsod pametno svetovati, saj so kot gospodinje najboljše izurjene; v kulturnih in dobrodelnih ozirih imajo baš ženske najboljši vpogled v vse potrebe naroda; ženske morajo pomagati ženskam, svojim sestrām, trpečim pod dosedanjimi zakoni in navadami; zato ker tvorijo ženske ogromno število posestnic, delavk, obrtnic, učiteljic, umetnic, uradnic in kulturnih poslovalk, ter je torej samo razum-

Zahtevajte cikorijo

ljivo, da zaslužijo biti ženske svobodne in enakopravne, kakor so po drugih državah.

V Ljubljani smo pri občinskih volitvah dne 23. aprila t. l. ženske prvič osobno volile. Oddale smo 2525 glasov. Vse ženske so se zavedale, da so dobile tega dne novo, doslej še neznano pravico. Toda s to pravico še ne moremo biti zadovoljne, zakaj voliti smo smele le moške kandidate. Tudi novi volilni zakon nam še ni dovolj pravičen, ker nam ne daje tudi pasivne pravice, t. j. ne dovoljuje nam niti ene ženske kandidatke, ki bi mogla priti kot svetovalka v občinski svet. Proti tej krivici se moramo boriti tem bolj, ker s svojimi sposobnostmi in s številom volilk lahko tekmujejo z marsikaterim izvoljenim moškimi.

Svojo volilno pasivno pravico pa moramo doseči tudi v vseh drugih prilikah (deželni in državni zbor) ter predvsem v vseh narodnih društvih, ki živé večinoma po zaslugi ženskega dela. Prenehati mora tudi v Slovencih tisti čas, ko smo bile ženske dobre le za delo in za štafažo. Ženske hočemo biti torej enakopravne v dolžnostih in pravicah na vseh kulturnih, gospodarskih in političnih poljih, a prepričane smo, da bo taka enakopravnost le na korist domovini, ki zanjo trpimo in živimo kakor moški.

M. G.

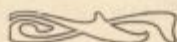

MANICA KOMANOVA:

V naravi.

Oj, v prosti naravi
nad vse je lepó,
ko jutranje solnce
zasije ljubó,
ko pisane cvetke
mamljivo duhté,
gozdíči zeleni
čarobno šušté;
ko žito bogato
na polju zori,
piščalka pastirska
iz dalje doni.

Ko glasov stoternih
začujem odmev,
ko ptičic veselih
pozdravlja me spev,
ko slišim šumenje
tekočih vodá,
ko zrem veličino
ponosnih gorá;
ko zrak blagodejni
vedri mi glavo,
oj, v prosti naravi
nad vse je lepo!

u korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

J. P.:

Slučaj usode.

I.

ladenič pogumnega pogleda, zardelih lic, črnih las in brk ter male, čokate postave v borni, napol kmetški opravi je stal pred gospo Nasičko.

»Torej velja!« — mu je dejala ter mu podala desnico. »Pošljite takoj po postreščku svoj kovčeg semkaj, pa pridite še sami; — to bo vaše stanovanje. Jutri pa že lahko začnete s poukom.«

»Da, milostiva,« je odgovoril mladenič, pravnik Etbin Poljak. »Klanjam se, gospa, — ponižen sluga, gospica!«

In odšel je brzih, krepih korakov, da je odmevalo po vsej hiši.

»Okoren je še nekoliko, pa zdi se mi, da je bistro glave. Pri nas se že privadi varnejšega kretanja!« Tako je govorila gospa Nasička svoji hčeri Minki, ko sta se vračali v stanovanje.

»Ljubezniv zna biti,« je pristavila Minka; »dobro srce ima in prav to je potrebno učitelju našega Bogomira.«

Nasička je bila še prav mladostno krepka udova zdravnika, ki ni bil samo vesten v svojem poklicu, nego tudi skrben gospodar in oče. Zapustil je poleg lepe enonadstropne hišice tudi nekaj parov stotakov. Ker je bila Nasička pred zakonom spretna učiteljica na klavirju, jej je prinašalo njeno znanje po soprogovi smrti precej dohodkov. Hčerka Minka, vrlo nadarjeno dekle, pa je dovršila pripravnico. Ker pa je menila, da nima poklica za učiteljico, je ostala pri materi ter opravljala sama vse gospodinjstvo.

Bogomir se je rodil šele po očetovi smrti; bil je trmoglav in len deček ter je delal materi in sestri velike skrbi. Zato sta sklenili dobiti mu pri vstopu na gimnazij ostrega domačega učitelja.

»Milostiva,« je dejal Etbin, ko je stopil s svojo ponudbo pred gospo Nasičko — »mati moja je učiteljska udova, ki mi razun svoje ljubezni ne more dati ničesar; živiti in oblačiti se moram že dokaj let sam... Če bi mi za trud odkazali malo sobico in obed...«

»A kje menite zajutrkovati in večerjati?«

Zahtevajte Holinsko cikoriijo

»Zajutrkoval že nisem, odkar sem se poslovil od svoje matere, odvadil sem se popolnoma,« je odgovoril z lahnim nasmehom Poljak. »Večerjo si prislužim kje drugje.«

»Ne, ne, imeli boste torej kar vse pri nas!« je odgovorila Nasička, dobra žena. Etbin je bil seve zadovoljen in še tisto popoldne se je preselil k Nasičkovim.

Kmalu se je čutil ondi kakor doma. Gospa je bila prijazna in postrežljiva; tudi Bogomir se je kmalu začel vsled prijazno resnega prigovarjanja Etbinovega potrpežliveje bratiti s knjigami... In Minka? Bila je prav navadno dekle in niti malo lepa. Nekaj pa je imela lepega in to je bil njen stas. Široka preko ramen in bokov pa ozka čez pas, imela je majhne roke in noge, pa alabastrovo, svetlobelo polt. Kakor mravlja je tekala marno sedaj v jedilnico, sedaj zopet v kuhinjo, — sedaj je hitela na trg, a malo potem je zopet sedela ob ognjišču, krpajoča Bogomirovo suknjo, ki si jo je raztrgal med pretepom s tovariši. Bila je skrbna in varčna in je znala z malimi stroški prirediti za obitelj zadostno in okusno kosilo.

Gospej doktorici se je Etbin hitro omilil. Njegov moški nastop, njegova resnost in skrbnost pri pouku sina Bogomira, njegovi dosti trezni nazori in premišljena sodba o vsaki stvari, posebno pa njegova odkritosrčnost in zabavna živahnost sta jej osobito ugajali. A ne samo gospej, tudi Minki se je živahni Etbin s svojim simpatičnim ponašanjem kmalu prikupil. Malo je imela še do tedaj prilike občevati z moškimi, zato je bila njena družba še prav naivno priprosta. Koketerije in zavijanja resnice ni poznala; vse, kar je storila ali govorila, je bilo neprisiljeno, naravno. Sama dobra duša je naglo vzljubila sorodno bitje, in to bitje je bil — Etbin. Ni mu sicer nikdar z ničimer pokazala svojih čustev, a rada je bila v njegovi bližini. Čestokrat je zalotila samo sebe, da je nepremično upirala svoj pogled v odločno Poljakovo lice, ko je čital z navdušenjem glasno iz knjige, da mu je gorel obraz in bliskalo oko. In zgodilo se je pogostokrat, da je začutil Etbin ta njen pogled, dvignil naglo svoje oči od berila ter se ujel z njenimi. Nasmehnil se je takrat malo, Minko pa je polila rudečica tja do zlatih las. — —

Bilo je nekega zimskega večera. Zunaj je tulila vijavica in zanašala zledenele snežinke na okenska stekla. Etbin je čital iz nemškega prevoda nekega ruskega romana. Berilo je bilo pisano markantno in realistično; v silnih kontrastih je slikal pisatelj

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

kruti boj idealizma z naturalizmom, boj čutečega srca s hladnim razumom. — Zanimivo poglavje je toli razburilo rahločutno Minko, da je začela tiho ihteti.

»Ali je možna tolika zlobnost, tolika sebična brezobzirnost?«

»O da! Prav tak je sedANJI svet!« se je otožno nasmehnila Nasička pri teh Minkinih besedah. »Treba je zato biti vsakemu oprezen, zlasti pa ženski, ki se hoče vezati s kom za vselej. Dandanes je vse fraza in varka! Moštvo govori o ljubezni, a v resnici ne gleda toliko na lepo lice, še manj pa na duševne vrline; vzor vsakomur je prav bogata nevesta ... denar sveta vladar ...«

»Resnico pravite le v nekoliko, milostiva!« si je usojal ugovarjati Poljak. — »Večina moških je res predvsem praktična, a — ker mora biti. Izdatki in potrebe, reprezentacija in društveno življenje stane dandanašnji može trikrat več kakor včasih. Ne smemo torej zameriti, če si želi vsak samec z lepo nevesto tudi lepo doto ...«

»A vsekakor ostudno je ravnanje takih junakov, kakor je tale v tem romanu, ki se poročajo edinole zaradi denarja, a se za ljubezen nič ne zmenijo,« — je pristavila Minka.

»Res je to, gospical« — je pritrdil Etbin. »No, še se dobe poštenjaki, ki jim je v zakonu glavni pogoj ljubezen.«

Hvaležen pogled iz Minkinih očí se je srečal z njegovim, da je nadaljeval:

»Jaz vsaj, če si bom kdaj izbral družico, bom gledal zlasti na to, da me resnično ljubi in razume, da je dobra in skromna. Da bi upošteval predvsem denar, mi brani že nazor, da je sramotno za moža, katerega ne žive toliko lastne roke in glava, kakor soprogini tisočaki.«

»Gospod Poljak, vi ste idealist!« je dejala z bridkim naglasom doktorica. »Idealisti pa postanejo ali najnesrečnejši ljudje, ker so v večnem sporu z nazori in težnjami sodobnikov, ali pa — in to se zgodi večkrat ali navadno — se izpremene naravnost iz Pavla v — Savla!«

»Morda imate zopet prav, gospa, a zase sem uverjen, da svojih načel in idej že davno več ne izpreminjam.«

»Veselilo me bo, če se kdaj moje izkušnje baš ob vašem značaju izjalove.«

Tistega večera Etbin dolgo ni mogel zaspati. — Pogovor mu je bil vzbudil neko struno, ki mu je pela v srcu glasno,

Zahtevajte cikorijo

neumorno. Zdelo se mu je, da sliši še vedno Minkino ihtenje, da čuti še vedno tisti gorki pogled, ko je zagovarjal ljubezen v zakonu . . . Vse misli so se vrtile le okoli nje, okoli Minke. Začel je premišljati, kako srečen bo oni, kogar soproga bo ta Minka. Omikana je po razumu, plemenita in blaga po srcu; dih pokvarjenega sveta še ni oskrnil njene čiste duše. Kako priprosta in mila je njena prikazen v primeri z onimi frivolnimi modnimi damami brez srcal! —

»In če bi bil ta srečnež jaz!?« — se je vprašal dalje. — »Ali bi ne bilo mogoče? — V poldrugem letu končam študije in čez tri leta je Minka že lahko moja, samo moja!« — Ta misel ga je uprav navdušila. Kakor omotičen je tekal po sobi gori in doli. Potem je sedel k mizi in začel s svinčnikom računati, v kolikem času bo samostojen in neodvisen . . .

»Da, čez tri leta bo že prav gotovo moja!« je bil zaključek njegovih računov. »Gotovo?! — A če me ne bo ljubila, — če ljubi že družega?« —

In zopet je dirjal razburjen po sobi, dokler se ni utrudil.

»Ne, ni mogoče!« si je zatrjeval vedno. »Pa če se vendarle motim? — Takoj jutri jej povem odkrito, da jo ljubim, nepopisno in ona bo izvestno tudi odkritosrčna. — Ona, ali nobena!« —

In povedal jej je res odkritosrčno ter zvedel ves srečen, da ga Minka vroče ljubi . . . Od tedaj pa so se pričeli za oba dnevi sreče, ki je bila tem slajša, ker sta jo oba čutila prvokrat in sta jo kot ljubosumna skrivala pred vsakomur, celo pred Nasičko . . . Nevedneža! Saj je ni otroške skrivnosti, ki bi ušla bistremu očesu matere! — Gospa doktorica pa je molčala. Kot praktično skrbna mati je poprašala na pristojnih mestih po minulem življenju in vedenju Poljakovem. Zvedela je samo vesele novice: — Poljak je bil pri vseh izkušnjah odličnjak, ponašanja pa vseskozi vzglednega, tako da so mu prorokovali najlepšo bodočnost. — — —

V tem je minilo leto. Bogomir je prinesel ves ponosen z gimnazija prav dobro izpričevalo, česar je bil seveda Etbin najbolj vesel.

(Konec prihodnjič.)

ELVIRA DOLINARJEVA:

Šolski izlet kot vzgojevalno sredstvo.

Na vsakem polju skuša moderni duh reformirati. Stare vrednote se pogrezajo v nič, — nadomeščati jih morajo nove, boljše, duhu časa primernejše. Zborujejo enquete, proučujejo se novi sistemi, povsod vidimo živahno gibanje in prenavijanje.

Tudi na polju šolstva se močno reformira. Šolniki se zbirajo v posvetovanje, predlagajo nove učne metode, nove učne načrte in nove hišne rede šolam. Ako pa prav premotrimo jedro vseh teh reform, moramo si priznati, da se od dosedanjega učnega načrta bistveno ne razločujejo.

Ne morejo se odločiti gospodje šolniki k prav izdatnemu, krepkemu činu. Vse te reforme imajo bolj značaj novih krp na staro obleko. Da bi se odločili enkrat za nabavo docela nove, sijajne obleke, za to pa že manjka odločnosti.

Le tu pa tam se čuje včasih skromen glas, ki poudarja bolj jedrnatno preosnovo. Toda obilica »zmernih« reformatorjev ga kmalo preglasi, da mora plaho umolkneti.

Kar mislim cenjenim čitateljem danes predlagati, sicer tudi še ni zaželeno novo, blesteče krilo. Vendar pa je že prav izdatna krpa, ki je našemu šolstvu, ali bolje rečeno naši mladini že zdavnaj prepotrebna.

V zaduhlih sobah sede naši ljubljenci po več ur na dan, tesno, drug poleg drugega. Sicer imajo vse šolske sobe naprave, ki izdatno zračijo prostore. A toliko mladih pljuč nadkriljuje tudi najboljše take naprave in sicer tako temeljito, da se učinkovanje toli hvalisane ventilacije razblini v nič. Uboga mlada telesca pa morajo dan za dnevom po več ur prebiti v tem slabem, za dihanje nesposobnem zraku. Nujno potrebno je, da se slabi upliv, ki ga morajo trpeti otroci na svojem zdravju, zopet kako uniči. Ni ga boljšega sredstva za to, nego so šolski izprehodi ali izleti. Sedaj dovoli šolska uprava kvečjemu vsako leto en izlet, to je tekom spomladi majnikov izlet.

A kako upliva že ta na mladež! Vse leto črpa še iz spomina na lepi ta izlet, čeprav često ni bil nič več kot daljši izprehod.

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

Toda že skupna hoja celotnega razreda ima za otroka neprecenljiv pomen. Pri taki priliki raste v njem čast celokupnosti. Tesnoprčnost gineva, posameznik se navadi čutiti kot del celote. Kajti tu ni nihče središče, kakor tolikokrat doma. Vsak izgine v celotnosti, ki ima edina pomen in veljavo. Mlade prsi se razširjajo, vdihavajo balzamični zrak proste narave. Oko se odpira, veseli se krasote narave. Srce najde pot do srca.

A tudi zveza med učitelji in učenci postaja v naravi tesnejša in toplejša. V šoli morda trd in mrzel pedagog, zavzame učitelj na izletu mesto prijatelja in očeta. Učenec dobi zaupanje do njega, česar mu tolikokrat primanjkuje v šolski sobi. Z veseljem ga posluša in uboga, kakor svojega naravnega varuha in voditelja.

Ugovarjali mi bode, da primanjkuje šoli potrebnega časa za gostejše izlete. Saj so že danes učne ure preobložene s tvarino. Odkod bi jemali še časa za izlete!

Toda tudi tu se najde izhod. Kajti spreten pedagog bode uporabil izprehode v svrhu podkrepljenju in utemeljevanju svojega pouka. Otroci naj takorekoč v naravi gledajo, česar so se učili.

Tako se da n. pr. zemljepis domovine prav izvrstno proučavati na temelju lastnega ogledovanja. Kar je otrok sam videl in gledal, mu ostane gotovo v spominu, medtem ko gotovo kaj hitro pozabi, česar se je naučil samo iz knjige.

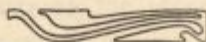
Domače rastlinstvo bi morali otroci spoznavati izključno le na prostem ob strani svojega učitelja. Čisto drugače bi ga umeli in z vse drugačnim zanimanjem bi se lotevali učenja, nego v šoli, kjer jim pokaže učitelj le par žalostnih, mrtvih rastlin. — Nekoliko težavnejše je tako opazovanje pri živalstvu. Toda do gotove meje je tudi tu izvedljivo. A tudi naravoslovje se da proučavati v prosti naravi.

Spreten učitelj tedaj ne bo nikdar v zadregi zaradi pomanjkanja časa. Ravno nasprotno, še lažje bo zmagal učno stvarino, ker bo imel mogočno zaveznico — naravo. Brezbrižnost otrok mu ne bo delala več toliko preglavice, kajti otroci se vobče zanimajo za vse, kar jim le nudimo v mični obliki. Pusta enoličnost šolske sobe pa v otroku naravnost zamori vsako veselje do pouka, posebno če ga slabi zrak pretesnih prostorov še telesno potlači. Prosta narava pa ravno nasprotno oživlja življenske in torej tudi duševne moči.

Pogoj za razširjenje šolskih izletov je tedaj samo eden: ne premnogoštevilni razredi pod vodstvom navdušenih, spretnih učiteljev.

ki se prodaja v korist narodnih društev!

Ugovarjalo se mi bode še eno, namreč to, da večina šolarjev ne bi zmogla stroškov za daljše izlete. Seveda to je točka, ki je vsekakor uvaževanja vredna. Toda mislim, da bi se potem naklad zmogli tudi ti stroški. Bi pa bilo treba štediti na drugi strani. Saj napredek in dober razvoj šolske mladine bodi prvi pogoj vsake uprave!

MANICA:

Pri izviru Savice.

(Posvetila gđ. Ant. Kadivčevi.)

O, bodi pozdravljena naših vodā
mogočna kraljica,
ti biser najlepši vseh naših gorā,
srebrna Savica.

Tvoj slap veličastni se zdi mi krasān
kot rože kristalne,
ki s čarom se divnim poraja na dan
iz zibelke skalne.

V navzočnosti tvoji mi misli hite
tja v leta minila . . .
Prjzorom in dejstvom, oj, kolikim že
ti priča si bila!

Prešerna ti gledala si pred seboj
s peresom v desnici,
ko zlagal najlepši je umotvor svoj:
— »Krst pri Savici!«

Ti gledaš slovenski zatirani rod
že mnoga stoletja,
kak trnje krivice prejmlje povsod,
a malo le cvetja.

A vkljub vsem viharjem ponosno šumiš
čez breg in dol vztrajno
ter v srcih slovenskih za dom svoj budiš
ljubav neomajno.

O, bodi rojakom ti vzgled presvetal
še v dobi bodoči,
da rod, ki ob tebi živi, bo iskal
si sam odpomoči!

Naj sam izklesava si strugo srčān,
kot tvoji valovi,
in skoro vstajenja praznujejo dan
Slave sinovi!

• RAZNOTEROSTI •

Ženskega brivca imajo v Kanalu na Goriškem v brivnici gosp. Avgusta Pirca.

Srbske šole in ženstvo. Na Srbskem je 15 ženskih gimnazij, deloma šest-, deloma osemrazrednih. V Belemgradu imajo ženske popolno, državno osemrazredno žensko gimnazijo z istim učnim načrtom kakor moški. Na Srbskem so vse gimnazije moderno urejene, takoimenovane realne gimnazije, kjer popolnoma odpade grščina in do malega tudi latinščina. Namesto tega pa se uče na realnih gimnazijah moderne jezike: francoski, nemški, laški ali angleški. — Po vsej Srbiji je nastavljenih 150 profe-

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

soric, ki imajo vseučiliške študije. Te profesorice pa so dosti slabše plačane, kakor profesorji. Imajo 1500—3000 dinarjev (kron) na leto. Vlada se baje mnogo trudi, da odpravi to krivico. — V novem srbskem učnem načrtu, ki se uveljavi v kratkem, je tudi koedukacija šol, t. j. skupni šolski pouk dečkov in deklic.

Srbski ženski list. Od 1. januarja 1911. je začela v Novem Sadu izdajati Milica Jaše Tomića mesečnik pod naslovom »Žena«. List se bavi z vsemi vprašanji, ki se tičejo ženske ter prinaša članke o ženskem gibanju, o vzgoji, gospodinjske vesti i. t. d. Poleg tega prinaša »Žena« tudi leposlovne črtice in pesmi. List se predvsem ozira na srbsko hišo in srbske društvene razmere, vendar pa tudi seznanja svoje članice z napredkom ženâ drugih narodov. Vsaka druga številka prinaša tudi po eno sliko znamenitih žensk. Vsak zvezek obsega 4—5 pol velike osmerke. List »Žena« velja za vse leto 10 dinarjev (kron).

»Bolgarska žena«. »Ustredni spolek čeških žen v Pragi«, ki je minolo leto z uspehom priredil razstavo »Srbskih žena«, namerava nadaljevati v tej smeri. To društvo hoče prirejati etnografske razstave vseh slovanskih narodov, da se bolje spoznata kultura in individualnost posameznih slovanskih vej ter bogato domišljijo slovansko, ki se najlepše in najočitneje kaže v ljudskih izdelkih. Sedaj je na vrsti razstava bolgarskih narodnih izdelkov; razstava se vrši zopet v Pragi pod naslovom »Bolgarska žena«. V ta namen se vrše tudi med Bolgari velike priprave. Bolgarski ženski dobrodelni društvi »Majka« in »Ekaterina Simičeva« hočeta izdati za to razstavo ilustrovano knjigo pod naslovom »Bolgarska žena«, kjer bode Bolgarka prikazana kot gospodinja, soproga, pisateljica, pesnikinja i. t. d. Dva vseučiliška bolgarska profesorja potujeta po vsem Bolgarskem, da nakupita pristnih narodnih ročnih del, kostumov in sploh kar je značilno narodnega. Z velikim zanimanjem se zavzema za to tudi bolgarski naučni minister Bobčev. Na njegov predlog je izdala država doslej že 14.000 frankov za to razstavo. Za časa razstave bo v Pragi poseben odbor Bolgark in Bolgarov. Razstava »Bolgarska žena« ima namen okrepiti kulturne zveze med Češko in Bolgarsko in jo po vsem Bolgarskem toplo pozdravljajo.

Ženske sodnice in odvetnice na Bolgarskem. Podpredsednik bolgarskega narodnega sobranja, Nikola Kunev, je izdelal zakonski predlog, ki daje bolgarskim ženskam pravico do odvetniškega in sodniškega poklica.

Zahtevajte Holinsko žitno in sladno kavo!

»Ženska« veletrgovina. V Bostonu se je združilo več žensk, ki nameravajo ustanoviti trgovino v največjem slogu. Večnadstropno palačo, ki bo obsegala trgovino, bodo sezidale ženske stavbenice in trgovino bodo vodile ter bodo v njej nastavljene samo ženske.

Slovenci, podpirajmo se med seboj! Vsak slovenski trgovec, obrtnik, gostilničar, zdravnik, učitelj, duhovnik in sploh vsak Slovenec lahko neizmerno mnogo stori za okrepitev svojega naroda, ako kupuje, naroča ter zahteva vse potrebščine v našem slovenskem jeziku ter le pri slovenskih ali slovanskih podjetjih. — Počasi, a vendar sigurno se mi Slovenci otre-samo »tujega« in ustvarjamo vedno več »svojega«. Z veseljem lahko opa-zujemo, da nam dandanes že ni treba iskati potrebščin pri tujih, nam so-vražnih podjetjih, ampak da nam že slovenska ali slovanska industrija in podjetništvo nudita toliko, kolikor rabimo, če le hočemo.

Tudi podjetje Tolstovrške slatine je prišlo pred kratkim v slovenske roke. Kako je bilo treba, da smo se Slovenci tudi na tem polju rešili »tu-jega«, kaže dejstvo, da je naročil za Tolstovrško slatino ogromno, ter da se jo pošilja cele vagone po vseh slovenskih pokrajinah. Pošilja se pa tudi v inozemstvo.

Podjetje Tolstovrške slatine se je moralo od začetka boriti z velikimi težkočami. Nikakor ni bilo mogoče, takoj od začetka vrelca urediti, kakor bi bilo treba. Zadnji čas se je posrečilo vso napravo izboljšati (ter se še vedno izpopolnjuje), o čemer priča veliko število v zadnjem času došlih pisem, v katerih se ta voda hvali in od gg. zdravnikov priznava kot zdra-vilna mineralna voda. Kdor zdaj naroči, bode gotovo zadovoljen. Vrhu tega se plača od vsakega zaboja 20 vin. v narodne namene. Tudi za-loge oz. preprodajalne se bodo sčasoma uredile po vseh slovenskih krajih. Kdor želi, naj se priklasi na naslov: Tolstovrška slatina pošta Gu-štanj, Koroška. Slovenci! Zahtevajte in kupujte blago, ki ga proizvajajo Slovenci ter slovenska industrija in podjetja!

Izvrstno žitno kavo, ki se je na Slovenskem porabi prav veliko, ponuja slovenskim gospodinjam v platnenih vrečicah po pet kilogramov Kolinska tovarna v Ljubljani. Kolinske žitne kave Kolinska tovarna sicer ne razpošilja naravnost, to pa zato ne, da bi ne bilo s tem oškodovano slovensko trgovstvo, vendar pa je vkljub temu še vedno najcenejša in obenem najboljša od vseh. V platnenih vrečicah ostane vedno sveža.

Ga. A. V. v G. Stenice preženete najlažje in najhitreje s tekočino »Morana«, ki jo dobite pri Skrinjarju, Trst, Ferierra 37, I. Namažite z malim čopičem strani in dele, kjer čutite zalego tega mrčesa. Stenice po-ginejo in izginejo prav v kratkem času. To preizkušeno sredstvo Vam morem resnično najtopleje priporočati. Dobro je pa tudi zato, ker ima prijeten vonj in ne škoduje zdravju, niti predmetom.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Popolna hrana
za **dojenčke, otroke** in bolnike
na želodcu.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in
drogeriji.

Slovenske gospodinje

*opozarjamo in prosimo,
da se pri nakupu ozi-
rajo v prvi vrsti na
turške, ki imajo svoje
oglasje v inšeratni pri-
logi „Slovenske Gospo-
dinje“.*

Edina slovenska
kisla voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kis-
limi vodami, **izborno zdravilo** za katar v grlu, pljučih, že-
lodcu in črevesih, za želod-
čni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo.
Tolstovrška slatina ni le izborno **namizna kisla voda.**
zdravilna, temveč tudi osvežujoča
Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1895 in na higienični
razstavi na Dunaju 1899. — Naroča se na naslov **Tolstovrška sla-
tina** pošta: **Guštanj**, Koroško, kjer se dobe tudi ceniki in prošpekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod Tolstovrško slatino!

Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino kisló vodo.

JOS. HERRISCH

Ljubljana

Jurčičev trg 3

Pod Trančo

Blago najboljše vrste, po naj-
nižjih cenah. Specijaliteta:
**pravi hribolaški podko-
vani „Goiserce“.**

Ekspert. Zaloga. Import čevljev.

Specialiteta, edina slovanska ura za telovadce.

Dobl se samo
pri trdk

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg in
Sv. Petra cesta.

Št. 413. Srebrna
z 2 močnima po-
krovoma K 28.50

Št. 415. Kovina-
sta z 2 pokro-
voma K 15.50,
s finim anker
„Iko“ kolesjem
na 15 kamnov.

Št. 412. Srebrna
s 3 močnimi po-
krovi K 32.50

Št. 414. Kovina-
sta s 3 pokrovi
K 18.—, s finim
anker „Iko“
kolesjem na 15
karnov.

Časna tovarna
ur v Švici.

Tovarniška
znamka „Iko“.

Ime:

R. Miklauc

Ljubljana

bodi vsakemu znano

pri nakupu blaga za

obleko in perilo

